

Sodišče: Višje sodišče v Ljubljani

Oddelek: Kazenski oddelek

ECLI: ECLI:SI:VSLJ:2020:VII.KP.22807.2014

Evidenčna številka: VSL00038144

Datum odločbe: 25.09.2020

Senat, sodnik posameznik: Katarina Turk Lukan (preds.), Igor Mokorel (poroč.), Boris G. Hrovat

Področje: KAZENSKO MATERIALNO PRAVO - KAZENSKO PROCESNO PRAVO - SODSTVO

Institut: začasni ukrepi v času epidemije SARS-CoV-2 (COVID-19) - ukrepi v sodnih zadevah - tek rokov - nujne zadeve - procesni rok - materialni rok - prekluzivni rok - preklic pogojne obsodbe - rok za preklic pogojne obsodbe - ustavitev postopka za preklic pogojne obsodbe - epidemija - enako varstvo pravic

Zveza: KZ-1 člen 62, 62/2. ZKP člen 129, 129/1, 506, 506/4. ZZUSUDJZ člen 1, 2, 3, 3/1, 3/2. ZS člen 83, 83/3, 83a, 83a/6. URS člen 22, 156

Jedro

Drugi odstavek 3. člena ZZUSUDJZ določa samo procesne, ne pa tudi materialne roke, ki ne tečejo v zadevah, ki niso nujne po 83. členu ZS v zvezi s 83.a členom ZS.

Izrek

I. Ob odločanju o pritožbi se izpodbijana sodba po uradni dolžnosti razveljavi in se postopek za preklic pogojne obsodbe izrečene obsojeni A. A. po sodbi Okrajnega sodišča v Ljubljani IV K 22807/2014-33 z dne 1. 6. 2016, ustavi.

II. Stroški kazenskega postopka iz 1. do 5. točke drugega odstavka 92. člena Zakona o kazenskem postopku (ZKP), potrebni izdatki obsojenke ter potrebni izdatki in nagrada njenih zagovornikov bremenijo proračun.

Obrazložitev

1. Z uvodoma navedeno sodbo, ki je bila izrečena že 7. 11. 2018, je sodišče prve stopnje obsojenki preklicalo pogojno obsodbo, ki je bila izrečena s sodbo Okrajnega sodišča v Ljubljani IV K 22807/2014-33 z dne 1. 6. 2016 (pravnomočna 24. 8. 2017) in ji izreklo kazen šest mesecev zapora. Na temelju četrtega odstavka 95. člena ZKP je obsojenko oprostilo plačila stroškov postopka za preklic pogojne obsodbe iz 1. do 6. točke

drugega odstavka 92. člena ZKP.

2. Zoper sodbo so vložili pritožbo zagovorniki obsojenke, v kateri so zapisali, da niso bili izpolnjeni pogoji za predložitev spisa pritožbenemu sodišču, ker sodba obsojenki ni bila vročena. Uveljavljajo pa tudi pritožbeni razlog nepopolne, s tem pa tudi zmotne ugotovitve dejanskega stanja s trditvijo, da je obsojenka nadaljnji pogoj iz pogojne obsodbe izpolnila ter 500,00 EUR nakazala oškodovancu.

3. Pritožbeni senat najprej uvodoma pojasnjuje, da je bila prvostopenjska zadeva predložena pritožbenemu sodišču 16. 9. 2020, ob nadaljnji ugotovitvi, da je bila sodba vročena obsojenki 10. 7. 2020, zato je glede vprašanja bistvenih kršitev določb kazenskega postopka v zvezi z vročitvijo sodbe obsojenki neutemeljeno opozorilo v pritožbeni obrazložitvi, da še niso izpolnjeni pogoji za obravnavanje pritožbe oziroma preizkus zakonitosti in pravilnosti prvostopenjske sodbe.

4. Kot je uvodoma že pojasnjeno, je postala sodba, ki je bila predmet preklica, pravnomočna 24. 8. 2017. V tej sodbi je bila obsojenki določena kazen šest mesecev zapora s preizkusno dobo dveh let in še s posebnim pogojem, da v roku treh mesecev po pravnomočnosti sodbe plača oškodovancu B. B. znesek 500,00 EUR. Sodišče prve stopnje je ugotovilo in to pravilno, da do izreka sodbe, to je do 7. 11. 2018, obsojenka posebnega pogoja iz pogojne obsodbe ni izpolnila. Vendar pa je sodišče vezano na določbo drugega odstavka 62. člena KZ-1, ki predpisuje, da se lahko pogojna obsodba prekliče in izreče kazen, ki je bila v njej določena, najpozneje v enem letu po poteku preizkusne dobe. Pritožbenemu sodišču je bila prvostopenjska zadeva v zvezi s pritožbo in preizkusom sodbe o preklicu pogojne obsodbe predložena 16. 9. 2020. Skratka, po preteku skrajnega roka za preklic pogojne obsodbe iz drugega odstavka 62. člena KZ-1. Sodišče druge stopnje je opravilo pritožbeno sejo 25. 9. 2020. Če se upošteva trenutek pravnomočnosti pogojne obsodbe (24. 8. 2017) in skrajni rok iz drugega odstavka 62. člena KZ-1 do kdaj se lahko pogojna obsodba prekliče zaradi neizpolnitve obveznosti (24. 8. 2020), bi morale pritožbeno sodišče že na podlagi tako prikazane časovne dinamike sprejeti sklep ter na podlagi četrtega odstavka 506. člena ZKP ustaviti postopek za preklic pogojne obsodbe zoper obsojeno A. A. Podlaga za takšen sklep je v ugotovitvi, da mora postati sodna odločba (sodba) o preklicu pogojne obsodbe pravnomočna po pravilu iz prvega odstavka 129. člena ZKP pred potekom roka iz drugega odstavka 62. člena KZ-1.

5. Vendar je vprašanje ali je rok iz drugega odstavka 62. člena KZ-1 potekel 24. 8. 2020, odvisno od razlage drugega odstavka 3. člena Zakona o začasnih ukrepih v zvezi s sodnimi, upravnimi in drugimi pravnimi zadevami za obvladovanje širjenja nalezljivih bolezni SARS - CoV - 2 (covid - 19) (ZZUSUDJZ), Ur. l. RS 36-681/2020 z dne 28. 3. 2020. Zaradi začetka veljavnosti, zakon je začel veljati naslednji dan po objavi v Uradnem listu RS, je določba veljala od 29. 3. 2020 do nadaljnjega. Zakon je bil sprejet zaradi epidemije virusne okužbe SARS - CoV - 2 (covid - 19), v katerem so določeni ukrepi in njihovo trajanje. Epidemija nalezljive bolezni SARS - CoV - 2 (covid - 19) je bila razglašena z Odredbo o razglasitvi epidemije nalezljivih bolezni SARS - CoV - 2 (covid - 19) na območju Republike Slovenije (Ur. l. št. 19/2020 z dne 12. 3. 2020). Odredba je začela veljati 12. 3. 2020 ob 18.00 uri, prenehala je veljati z Odlokem o preklicu epidemije nalezljive bolezni SARS - CoV - 2 (covid - 19) (Ur. l. RS št 68/2020 z dne 14. 5. 2020) z dnem 31. 5. 2020. Zaradi citirane izhodiščne določbe ZZUSUDJZ iz drugega odstavka 3. člena, da "roki v sodnih zadevah ne tečejo, razen v sodnih zadevah, ki se obravnavajo kot nujne", skratka, da ne tečejo roki v času razglašene epidemije, je potrebno odgovoriti, ali navedena določba zamejuje tek tako procesnih kakor tudi materialnih rokov. Od odgovora na to vprašanje pa je seveda odvisno tudi sklepanje o poteku roka iz drugega odstavka 62. člena KZ-1, skratka, da je ta rok potekel z dnem 24. 8. 2020 ali s potekom še skupnega trajanja 63-ih dni, posledično zaradi razglašene epidemije, predvsem pa z začetkom veljavnosti ZZUSUDJZ (od 29. 3. 2020 dalje).

6. Pritožbeni senat ocenjuje, da je navedena določba drugega odstavka 3. člena ZZUSUDJZ opredelila samo vprašanje procesnih rokov, ki ne tečejo v sodnih zadevah, ki niso nujne. Evidentno je, da postopek za preklic pogojne obsodbe ni nujna zadeva, ker kot taka ni vsebovana v Odredbi predsednika Vrhovnega sodišča R Slovenije o posebnih ukrepih zaradi nastanka pogojev iz prvega odstavka 83.a člena Zakona o sodiščih (ZS) z dne 13. 3. 2020.

7. Že v zvezi z odredbo predsednika Vrhovnega sodišča RS pritožbeni senat ugotavlja, da je v času od 13. 3. 2020 pa do veljavnosti ZZUSUDJZ bilo določeno, da ne tečejo samo procesni roki v zadevah, ki niso nujne. Prav iz tega razloga je tudi edino problematizirano obdobje od 29. 3. 2020 do 31. 5. 2020 (korelacija veljavnosti ZZUSUDJZ in čas trajanja epidemije virusne okužbe SARS - CoV - 2 (covid - 19).

8. Pritožbeni senat je ocenil, da je zakonodajalec z ZZUSUDJZ v drugem odstavku 3. člena opredelil samo procesne, ne pa tudi materialne roke, ki ne tečejo v zadevah, ki niso nujne. V primeru, da bi se glede razlage citirane določbe uporabila jezikovna metoda, bi pritožbeni senat moral pritrditi drugačnemu stališču, da je zakonodajalec z besedo "roki" umestil tako procesne kakor tudi materialne roke. Enak zaključek bi lahko pritožbeni senat sprejel tudi, če se upošteva predlog Vlade RS za sprejem ZZUSUDJZ, v katerem je Vlada izrecno navedla, da se zaradi razglasitev epidemije omogoča tudi prekinitev nenujnih sodnih zadev, posledično torej prekinitev oziroma zadržanje teka rokov. Cilj, ki si ga je Vlada zadala s predlogom navedenega zakona pa je, da se omogoči zadržanje teka procesnih rokov v postopkih, ki se zaradi bolezni covid - 19 v času epidemije ne vodijo, kot tudi zadržanje teka vseh materialnih prekluzivnih rokov za uveljavljanje pravic strank v nenujnih zadevah. Prav tako pa je po oceni Vlade smoter predloga zakona, da se prepreči, da državni organi ne bi pravočasno delovali oziroma ukrepali, kar je Vlada s tem še dodatno utemeljila, da se podaljšujejo tudi materialni roki, ki so prekluzivni in od njih (državnih organov) zahteva določeno ravnanje.

9. Ne glede na vladno pojasnilo objavljeno v Poročevalcu DZ, pa je po oceni pritožbenega senata na podlagi namenske in sistematične razlage izluščiti, da je ZZUSUDJZ v drugem odstavku 3. člena opredelil samo procesne roke. Takšen zaključek izhaja že iz predhodnega prvega odstavka 3. člena, ki izrecno omenja roke za uveljavljanje pravic strank v sodnih postopkih, ne pa ukrepanja državnih organov. Tudi sicer odredba predsednika Vrhovnega sodišča temelji na določbah 83. in 83.a člena ZS, ki pa v tretjem odstavku 83. člena opredeljuje le vprašanje (ne)teka procesnih rokov, ne pa tudi materialnih (določba ZS, ki je veljala v času razglašene epidemije). Primerljivo zakonsko besedilo je tudi v sedaj veljavnem ZS (Novela ZS-M), ki v tretjem odstavku prav tako opredeljuje samo procesne roke. V šestem odstavku 83.a člena ZS, ki pa se je uporabljal od 25. 7. 2020, je izrecno navedeno, da v času izrednih dogodkov (epidemija) ne tečejo roki za uveljavljanje pravic strank v sodnih postopkih, če je zaradi izrednega dogodka onemogočeno poslovanje vseh sodišč oziroma oteženo uveljavljanje pravic strank, ne pa da državni organi ne bi pravočasno delovali.

10. Podredno za razlago, da problematizirano vprašanje vsebuje samo procesne ne pa tudi materialne roke, pa je nenazadnje še o preklicu Odredbe o posebnih ukrepih zaradi epidemije koronavirusa, ki ga je naslovil predsednikom sodišč predsednik Vrhovnega sodišča R Slovenije, št. Su 407/2020 z dne 28. 5. 2020 in v njem zapisal, da s 1. junijem 2020 pričnejo teči procesni roki, ki od 16. marca 2020 zaradi nastopa pogojev po prvem odstavku 83.a člena ZS (epidemije) niso tekli. Čeprav predsednik Vrhovnega sodišča RS evidentno ni zakonodajalec, je pa pomemben odločevalec v zvezi z ukrepi, ki so veljali v času razglašene epidemije.

11. Tako da pravzaprav samo predlog Vlade R Slovenije za sprejem ZZUSUDJZ in splošna določba v njegovem 1. členu napotuje na zaključek, da so lahko roki iz drugega odstavka 3. člena tudi materialni in ne samo procesni. Ker pa je drugi odstavek pravzaprav integralno povezan s prvim, ko se izrecno navaja, da je

določba 3. člena namenjena za uveljavljanje pravic strank, ne pa za pravočasno delovanje oziroma ukrepanje državnih organov, je tudi na podlagi takšne (namenske) razlage pritožbeni zaključek, da je ZZUSUDJZ v 3. členu opredelil samo procesne, ne pa tudi materialne roke. Nenazadnje je tudi tretji odstavek te določbe vsebinsko povezan samo s procesnim rokom glede vložitve ustavne pritožbe.

12. Naslednji segment, ki pravzaprav niti ni predmet rednega sodnega odločanja, ampak preje ustavne skladnosti ZZUSUDJZ, pa pritožbeni senat vseeno izpostavlja čas trajanja ukrepov zaradi epidemije v sodnih zadevah. ZZUSUDJZ je v 2. členu zapisal, da ukrepi trajajo do preklica oziroma najdlje do 1. 7. 2020. Odredba predsednika Vrhovnega sodišča R Slovenije je vsebovala čas trajanja in to najdlje do 6. 5. 2020 (časovna zamejitev zaradi drugega odstavka 83.a člena ZS). Prav tako, kar je po presoji pritožbenega senata tudi pomembno, pa se 83.a člen ZS izrecno sklicuje na določbo člena 83 ZS, ki pa se opredeljuje samo do vprašanja, da zaradi stanja iz člena 83 ZS ne tečejo procesni roki.

13. Zaradi kompleksnosti pravne problematike glede vprašanja rokov (procesni in/ali materialni) v času epidemije, pa ni odveč opozoriti, da je zakonodajalec zamejil to vprašanje samo s sodnimi zadevami, kar je lahko zaradi bodočih dogodkov razlikovalni položaj obdolženca in storilca kaznivega dejanja, ki je obravnavan v predkazenskem postopku. Zanj bo materialni rok tekkel, ne pa tudi za tistega storilca, ki ima že status stranke v sodni zadevi (omejeno na področje kazenskih zadev). Zaradi tega vidika je zato vprašljivo, ali ZZUSUDJZ vzpostavlja enako varstvo pravic državljanov Republike Slovenije. Če problematizirana določba ZZUSUDJZ vsebuje tudi materialni rok, potem je enoznačen odgovor, da je ta določba zakona diskriminatorna in v nasprotju z določbo člena 22 Ustave R Slovenije. Pritožbeni senat se zaveda, da je domena za odgovor na to vprašanje v postopku za oceno ustavnosti po členu 156 Ustave R Slovenije, ki pa ga pritožbeni senat niti ne more začeti pred ustavnim sodiščem, ker za to ni podlage zaradi dejanskega stanja obravnavane zadeve.

14. Ob ugotovitvi, da je tekkel materialni rok iz drugega odstavka 62. člena KZ-1 v postopku za preklic pogojne obsodbe zaradi neizpolnitve obveznosti obsojenke, se zato z drugim vsebinskim vprašanjem, ki ga z verjetnostjo izpostavlja pritožba, dokumentirano nakazilo zneska oškodovancu, sodišče druge stopnje ni soočalo, ker za to na podlagi povedanega, niso bili izpolnjeni materialni pogoji za tosmerno presojo utemeljenosti pritožbe.

15. Zaradi sprejete odločitve stroški kazenskega postopka v zvezi s preklicem pogojne obsodbe iz 1. do 5. točke, potrebni izdatki obsojenke ter potrebni izdatki in nagrada zagovornikov obsojenke bremenijo proračun (prvi odstavek 98. člena ZKP v zvezi s prvim odstavkom 96. člena ZKP).

Datum zadnje spremembe: 29.10.2020